

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Mótum framtíð

Rannsóknir á málefnum aldraðra

- viðhorf eldra fólks

Sigurveig H. Sigurðardóttir,

lektor í félagsráðgjöf,

30. mars 2007

Rannsóknir á málefnum aldraðra

- Rannsóknir í öldrunarfræðum skýra:
 - Breytingar þegar fólk eldist og áhrif þeirra.
 - Samspil félagslegra, sálrænna og líffræðilega þátta.
 - Öldrun í tengslum við samfélag, umhverfi og fjölskyldu.
- Rannsóknarstofa HÍ og LSH í öldrunarfræðum stofnuð 1999.

Viðhorf eldra fólks

**Rannsókn á viðhorfi og vilja aldraðra sem
búa í heimahúsum**

Sigurveig H. Sigurðardóttir, 2006.

Markmið:

- **Að afla upplýsinga um viðhorf og aðstæður aldraðra sem búa í heimahúsum:**
 - **gildi félagslegra tengsla og samskipta**
 - **afstaða til þjónustu**
 - **búsetuhagir**
 - **viðhorf samfélagsins til aldraðra**
 - **fjárhagsleg staða**
 - **viðhorf til starfsloka**

Aðferð:

- **Sjö rýnihópar (focus groups)**
- **Þátttakendur alls 46,**
 - **26 konur og 20 karlar**
 - **á aldrinum 66 - 90 ára**
- **Rannsókn gerð 2005-2006**

Mikilvægi öryggis og þjónustu ef heilsunni hrakar

- **Að geta kallað á hjálp og geta treyst því að fá viðeigandi þjónustu er mikilvægt**
- **Eftirlit með eldra fólki í heimahúsum - heimsóknir**
- **Hversu lengi fólk getur búið á heimilum sínum ræðst m.a. af því hvort það upplifir öryggistilfinningu þar**
- **Þjóða þarf fjölbreytta þjónustu og sníða hana að þörfum hvers og eins**
- **Að fá inni á hjúkrunarheimili ef heilsan gefur sig**

Hvað veldur óöryggi?

- **Er nægileg þjónusta til staðar ?**
- **Kvíðvænlegt að þurfa að fara á hjúkrunarheimili og því fylgir ófrelsi**
- **Áhyggjur af of fáum hjúkrunarrýmum**
- **Heimaþjónusta ekki nógu trygg - þarf að vera stöðug og áreiðanleg**

Hvað með húsnæðið?

- Sérhannaðar íbúðir góður kostur, þó of dýrar.
 - Meira öryggi
 - Þjónustan betri ?
 - Meiri félagsskapur

Fjárhagsleg staða

- Margir með lítið fé til ráðstöfunar
- Lítið gagn af lífeyrirsjóðum
- Þeir sem búa í eigin íbúðum betur settir
- Fjárhagsleg staða þó talin fara batnandi
- Samfélagið greiðir hluta lyfjakostnaðar, þann þátt þjónustu má ekki vanmeta.

Starfslok

- **Mikilvægt að aldraðir fái að vinna lengur**
- **Sveigjanleg starfslok æskileg**
- **Nýta reynslu og vísku eldri starfsmanna**
- **Finna þeim verkefni við hæfi**
- **Mikilvægt að hafa að einhverju að hverfa**
 - **áhugamál**

Aldursskipting á vinnustöðum

“Mér finnst að það eigi að umbuna fyrirtækjum sem ráða unga, miðaldra og fullorðna en ekki bara konur til hálfis og karla til hálfis heldur bara alla þessa flokka. Og fá umbun fyrir það hvað marga þú hefur í þínu fyrirtæki þar sem er svona skipting”.

Félagsleg tengsl

- **Félagsleg samskipti minni en áður**
- **Samband við börn og barnabörn mætti vera meira**
- **Aldraðir þurfa líka að hafa frumkvæðið**
- **Að rækta fjölskylduna kemur í veg fyrir einangrun aldraða**
- **Samhjálp kynslóða**

Hvetja unga fólkið til heimsókna

“ Hvað er langt síðan þú fórst til hennar ömmu þinnar?”

Viðhorf til eldra fólks

- **Viðhorf heldur neikvætt og fordómar til staðar**
- **Mikil æskudýrkun í samfélaginu**
- **Áhrif á sjálfsvirðingu**
- **Fólk áttar sig ekki á fordómum fyrr en það verður sjálft gamalt.**
- **Óánægja með afslátt og “annan lit” á strætisvagnamiðum. Vilja borga fyrir sig og hafa efni á því !**

Að hafa hlutverk

- **Auðveldar starfslok**
- **Að hafa hlutverki að gegna við flutning “vísdoms milli kynslóða” til barnabarna sinna**
- **Samskipti við barnabörnin mikilvæg**

Framtíðarsýn, að búa heima, hvað þarf til:

- **ÖRYGGI**
- **Eftirlit - skipulagðar heimsóknir**
- **Sjálfstæði eldra fólks þrátt fyrir aðstoð**
- **Þjónusta á réttu þjónustustigi**
- **Þjónusta til staðar þegar hennar er þörf**
- **Efla rannsóknir**

Rannsóknin:

- Sigurveig H. Sigurðardóttir (2006). **Viðhorf eldra fólks. Rannsókn á viðhorfi og vilja aldraðra sem búa í heimahúsum.** Ritröð um rannsóknaverkefni á sviði félagsráðgjafar. Útgefandi: Rannsóknasetur í barna og fjölskylduvernd. Félagsráðgjafarskor Háskóla Íslands. (www.rbf.is).

